

תירגול 4 - אינטגרל מסוים

2 באפריל 2014

אינטגרל לפי רימן

הגדרה:

תהא f מוגדרת בקטע $[a, b]$

תהא $T : a = x_0 < x_1 < \dots < x_n = b$ חלוקה של הקטע .

בכל קטע $[x_{i-1}, x_i]$ נבחר נקודה α_i ונבנה סכום רימן עבור החלוקה T הפונקציה f והנקודות $\{\alpha_i\}_{i=1}^n$

$$\sigma_T(\alpha_1, \dots, \alpha_n) := \sum_{i=1}^n f(\alpha_i) \Delta x_i$$

סימון: פרמטר החלוקה של T - $\lambda(T) = \max(\Delta x_i)$

הגדרה: נאמר שקיים הגבול $\lim_{\lambda(T) \rightarrow 0} \sigma(T) = I$ אם לכל $\epsilon > 0$ קיימת $\delta > 0$ המקיימת:

$$|\sigma_T(\alpha_1, \dots, \alpha_n) - I| < \epsilon \text{ לכל } \lambda(T) < \delta \text{ ולכל } \{\alpha_i\} \text{ מתקיים}$$

נהוג לסמן גבול זה $\int_a^b f(x) dx$. הוא נקרא האינטגרל (המסוים) של רימן.

נאמר ש f אינטגרבלית רימן בקטע $[a, b]$.

משפט: פונקציה רציפה או מומונטונית בקטע $[a, b]$ אינטגרבלית שם.

משפט : אם F פונקציה קדומה של פונקציה רציפה f בקטע $[a, b]$ אזי $\int_a^b f(x) dx = F(b) - F(a)$

משפט: תנאי הכרחי לאינטגרליות רימן היא חסימות הפונקציה.

דוגמא:

$$f(x) = \chi_{[0,1]}(x) + 2x \cdot \chi_{(1,2]}(x) \text{ רציפה למקוטעין ב } [0, 2]$$

$$\int_0^2 f(x) dx = \int_0^1 f(x) dx + \int_1^2 f(x) dx = \int_0^1 1 \cdot dx + \int_1^2 2x dx = 1 + x^2 \Big|_1^2 = 1 + [2^2 - 1^2] = 4$$

דוגמא לפונקציה שאינה אינטגרבלית:

$$D(x) = \begin{cases} 1 & x \in \mathbb{Q} \\ 0 & x \notin \mathbb{Q} \end{cases} \text{ נגדיל פונקציה דריכלה בקטע } [0, 1].$$

$D(x)$ אינה אינטגרבלית כי עבור $\epsilon = 0.5$ לכל חלוקה חלוקה T עם פרמטר חלוקה קטן

מ-0.5 נוכל לבחור את $\{\alpha_i\}$ להיות מספרים רציונאליים

$$\sigma_T(\alpha_1, \dots, \alpha_n) = \sum_{i=1}^n D(\alpha_i) \Delta x_i = \sum_{i=1}^n 1 \Delta x_i = 1 - 0 = 1 \text{ ואז}$$

$$\frac{2}{4\sqrt{e}} \leq \int_0^2 e^{x^2-x} dx \leq 2e^2 \text{ הוכח כי}$$

פתרון: נשתמש בעובדה עי אם $g \leq f$ בקטע $[a, b]$ אז $\int_a^b g(x) dx \leq \int_a^b f(x) dx$ (אם קיימים)

$$f(x) = e^{x^2-x} \text{ של ומקס' של}$$

$x = 0.5$ יש נקודה חשודה ב $f'(x) = f(x)(2x - 1)$ ולכן $f''(0.5) > 0$ יש מיני' ב- 0.5 ולכן $f''(x) = f(x)(2x - 1)^2 + 2f(x)$ ערך מיני' $f(0.5) = e^{-0.25}$
 בנוסף המקס' מתקבל באחת מהקצוות $\max\{f(0), f(2)\} = f(2) = e^2$
 ולכן $\frac{2}{4\sqrt{e}} = \int_0^2 e^{-0.25} dx \leq \int_0^2 e^{x^2-x} dx \leq \int_0^2 e^2 dx = 2e^2$ משפט - משפט ערך הממוצע האינטגרלי:
 יהיו $f(x)$ רציפה ב $[a, b]$ ו $g(x)$ אינטגרבלית אי-שלילית שם.
 אזי קיימת נקודה $c \in [a, b]$ כך ש $f(c) \cdot \int_a^b g(x) dx = \int_a^b f(x)g(x) dx$
 במקרה הפרטי ש $g(x) = 1$ נקבל $f(c) = \frac{1}{b-a} \int_a^b f(x) dx$
 הוכחה: אם $\int_a^b g(x) dx = 0$ אז השיוון טרי' (כל נקודה c תקיים את השיוון)
 אחרת נסמן $m = \inf_{x \in [a,b]} f(x)$, $M = \sup_{x \in [a,b]} f(x)$ אזי מתקיים
 $m \int_a^b g(x) dx \leq \int_a^b f(x)g(x) dx \leq M \int_a^b g(x) dx$ ואז
 $c \in [a, b]$ כיוון ש f רציפה, נקבל ממשפט ערך הביניים כי קיימת $c \in [a, b]$ כך ש $f(c) = \frac{\int_a^b f(x)g(x) dx}{\int_a^b g(x) dx}$
 תרגיל: הוכח כי $\frac{1}{2} \ln(2) \leq \int_0^{\pi/4} e^{-x^2} \tan(x) dx \leq \frac{1}{2} \ln(2)$
 פתרון: לפי משפט ערך הביניים קיימת $c \in [0, \pi/4]$ כך ש $e^{-c^2} \int_0^{\pi/4} \tan(x) dx = \int_0^{\pi/4} e^{-x^2} \tan(x) dx$
 כיוון ש $e^{-1} \leq e^{-\pi/4} \leq e^{-c^2} \leq e^0 = 1$ נקבל כי $e^{-1} \int_0^{\pi/4} \tan(x) dx \leq \int_0^{\pi/4} e^{-x^2} \tan(x) dx \leq \int_0^{\pi/4} \tan(x) dx$
 נראה כי $\int_0^{\pi/4} \tan(x) dx = \frac{1}{2} \ln(2)$
 ראינו כי פונקציה קדומה של $\tan(x)$ היא $-\ln|\cos(x)|$ (ע"י הצבה $t = \cos(x)$)
 ולכן $\int_0^{\pi/4} \tan(x) dx = -\ln|\cos(\pi/4)| - (-\ln|\cos(0)|) = -\ln(2^{-0.5}) = 0.5 \ln(2)$

קריטריון דארבו לאינטגרבליות

הגדרה: תהא f חסומה ב $[a, b]$ ו $a = x_0 < x_1 < \dots < x_n = b$ חלוקה של הקטע.
 נסמן $m_i = \inf_{[x_{i-1}, x_i]} f(x)$, $M_i = \sup_{[x_{i-1}, x_i]} f(x)$
 ונגדיר $\bar{S}(T) = \sum_{i=1}^n M_i \Delta x_i$ הסכום העליון של דרבו
 $\underline{S}(T) = \sum_{i=1}^n m_i \Delta x_i$ הסכום התחתון של דרבו
 *סכום דרבו עליון/תחתון כבר לא תלוי בבחירת $\{\alpha_i\}$ כמו בסכום רימן.
 משפט: מתקיים

$$\bar{S}(T) = \sup \{ \sigma_T \mid \sigma_T - \text{Riemann sum} \} \quad .1$$

$$\underline{S}(T) = \inf \{ \sigma_T \mid \sigma_T - \text{Riemann sum} \} \quad .2$$

משפט עבור 2 חלוקות T_1, T_2 של הקטע מתקיים $\underline{S}(T_1) \leq \bar{S}(T_2)$
 הגדרה: תהא T חלוקה של הקטע $[a, b]$. T' חלוקה של $[a, b]$ תקרא העדנה של T אם היא מכילה את כל הנקודות של T .

משפט: מתקיים

$$\bar{S}(T) \geq \bar{S}(T') \quad 1.$$

$$\underline{S}(T) \leq \underline{S}(T') \quad 2.$$

הגדרה: $\bar{I} := \inf_T \{\bar{S}(T)\}$ - האינטגרל העליון של דארבו

$\underline{I} := \sup_T \{\underline{S}(T)\}$ האינטגרל התחתון של דארבו

משפט: תהא f חסומה בקטע $[a, b]$ אזי

f אינטגראבילית רימן $\Leftrightarrow \bar{I} = \underline{I}$ (ואז הם שווים לערך $\int_a^b f(x) dx$)

\Leftrightarrow לכל $\epsilon > 0$ קיימת חלוקה T של הקטע כך ש $|\bar{S}(T) - \underline{S}(T)| < \epsilon$

\Leftrightarrow לכל $\epsilon > 0$ קיימת חלוקה T של הקטע כך ש $\sum_{i=1}^n \omega_i \Delta x_i < \epsilon$

(כאשר $\omega_i = \sup_{[x_{i-1}, x_i]} f - \inf_{[x_{i-1}, x_i]} f$ התנודה של f בקטע $[x_{i-1}, x_i]$)

תרגיל (ממבחן): תהא f פונקציה מונוטונית עולה ממש בקטע $[0, 1]$, סדר את הבאים מהקטן לגדול:

$$f(0) \quad 1.$$

$$f(1) \quad 2.$$

$$\frac{1}{3} (f(0) + f(\frac{1}{3}) + f(\frac{2}{3})) \quad 3.$$

$$\frac{1}{3} (f(\frac{1}{3}) + f(\frac{2}{3}) + f(1)) \quad 4.$$

$$\frac{1}{300} \sum_{i=1}^{300} f(\frac{i-1}{300}) \quad 5.$$

$$\frac{1}{300} \sum_{i=1}^{300} f(\frac{i}{300}) \quad 6.$$

$$\int_0^1 f(x) dx \quad 7.$$

פתרון:

נגדיר 3 חלוקות $T : 0 < 1$ ועידון שלה

$T' : 0 < \frac{1}{3} < \frac{2}{3} < 1$ ועידון שלה

$T'' = 0 < \frac{1}{300} < \frac{2}{300} < \dots < \frac{299}{300} < 1$

אזי מתקיים

$$\underline{S}(T) \leq \underline{S}(T') \leq \underline{S}(T'') \leq \int_0^1 f(x) dx \leq \bar{S}(T'') \leq \bar{S}(T') \leq \bar{S}(T)$$

כיוון ש f מונוטונית מתקיים:

$$\underline{S}(T) = f(0) \quad 1.$$

$$\bar{S}(T) = f(1) \quad 2.$$

$$\underline{S}(T') = \frac{1}{3} (f(0) + f(\frac{1}{3}) + f(\frac{2}{3})) \quad 3.$$

$$\bar{S}(T') = \frac{1}{3} (f(\frac{1}{3}) + f(\frac{2}{3}) + f(1)) \quad 4.$$

$$\underline{S}(T^n) = \frac{1}{300} \sum_{i=1}^{300} f\left(\frac{i-1}{300}\right) \quad .5$$

$$\bar{S}(T^n) = \frac{1}{300} \sum_{i=1}^{300} f\left(\frac{i}{300}\right) \quad .6$$

טענה:

$$R(x) = \begin{cases} \frac{1}{q} & x = \frac{p}{q}, \gcd(p, q) = 1 \\ 0 & \text{otherwise} \end{cases}$$

- אינטגראבילית. (בקטע $[0, 1]$)

$$\sum_{i=1}^n \omega_i \Delta x_i < \epsilon \quad \text{ש } T \text{ של הקטע כך ש}$$

חישוב:

$$\frac{1}{q} \geq \epsilon \quad \text{יש מספר סופי של } q \text{ ים המקיימים}$$

עבור כל q כזה יש מספר סופי של שברים מצומצמים $\frac{p}{q} \in [0, 1]$

ולכן יש מספר סופי של $x \in [0, 1]$ המקיימים $R(x) \geq \epsilon$. נסמן מספר זה ב N

נעיר כי:

$$\inf_{[x_{i-1}, x_i]} f = 0, \quad \sup_{[x_{i-1}, x_i]} f \leq 1 \quad \text{לכל תת קטע מתקיים } T$$

מסקנה

$$\sup_{[x_{i-1}, x_i]} f \geq \epsilon \quad \text{יש לכל היותר } N \text{ תתי קטעים בהם}$$

ולכן לכל היותר N תתי קטעים בהם $\omega_i \geq \epsilon$. נסמן את אוסף הקטעים האלה ב $E_{\geq \epsilon}$

את שאר הקטעים נסמן באוסף $E_{< \epsilon}$.

כעת נבחר חלוקה T עם פרמטר חלוקה $\delta = \frac{\epsilon}{N}$ ונאז

$$\bar{S}(T) - \underline{S}(T) = \sum_{E_{\geq \epsilon}} \omega_i \Delta x_i + \sum_{E_{< \epsilon}} \omega_i \Delta x_i \leq |E_{\geq \epsilon}| \cdot \frac{\epsilon}{N} + \sum_{E_{< \epsilon}} \epsilon \leq \epsilon + \epsilon = 2\epsilon$$

וסיימו.

מסקנה מהתרגיל

הרכבה של פונקציות אינטגראביליות אינה בהכרח אינטגראבילית.

$$\text{הוכחה: נגדיר } g(x) = \begin{cases} 0 & x > 0 \\ 1 & x = 0 \end{cases} \quad \text{בקטע } [0, 1]. \text{ היא אינטגראבילית.}$$

$$(g \circ R)(x) = \begin{cases} 0 & x \in \mathbb{Q} \setminus \{0\} \\ 1 & \text{otherwise} \end{cases} \quad \text{אבל}$$

הערה: הרכבה $g \circ f$ כאשר:

1. g רציפה בקטע $[m, M]$ כאשר אלו החסמים של g

2. f אינט' בקטע $[a, b]$

אז ההרכבה היא אינט' ב- $[a, b]$

הוכחה: יהיה $\epsilon > 0$ נתון.

כיוון ש g רציפה במ"ש על $[m, M]$ אז

$$\exists \delta > 0 : \forall s, t \in [m, M], |s - t| < \delta \Rightarrow |g(s) - g(t)| < \epsilon$$

f אינטגראבילית ולכן קיימת חלוקה $T: a = x_0 < \dots < x_n = b$:

של הקטע $[a, b]$ כך ש $\delta \cdot \epsilon < \bar{S}(T, f) - \underline{S}(T, f)$

נגדיר $A = \{i | \omega_i(f) \geq \delta\} \subseteq \{1, 2, \dots, n\}$

$$\sum_{i \in A} \Delta x_i \leq \epsilon$$

$$\sum_{i \in A} \delta \Delta x_i \leq \sum_{i \in A} \omega_i(f) \Delta x_i = \bar{S}(T, f) - \underline{S}(T, f) < \epsilon \cdot \delta : \text{ הוכחה למה 1}$$

למה 2: עבור $i \notin A$ מתקיים $\omega_i(g \circ f) \leq \epsilon$
הוכחה למה 2: לפי הגדרת A נקבל $\omega_i(f) < \delta$ ולכן
 $\forall s, t \in [x_{i-1}, x_i] : |f(s) - f(t)| \leq \omega_i(f) < \delta$ ולכן
 $\forall s, t \in [x_{i-1}, x_i] : |g(f(s)) - g(f(t))| < \epsilon$
כעת, (נסמן את המקסי' של g והמיני' ב M_g, m_g)

$$\begin{aligned} \bar{S}(T, g \circ f) - \underline{S}(T, g \circ f) &= \sum_{i=1}^n \Delta x_i \omega_i(g \circ f) = \\ &= \sum_{i \in A} \Delta x_i \omega_i(g \circ f) + \sum_{i \notin A} \Delta x_i \omega_i(g \circ f) \\ &\leq \sum_{i \in A} \Delta x_i (M_g - m_g) + \sum_{i \notin A} \Delta x_i \epsilon \\ &\leq \epsilon (M_g - m_g) + \epsilon (b - a) = \epsilon \cdot C \end{aligned}$$

סימנו.

תרגיל: חשב $\lim_{n \rightarrow \infty} (\frac{1}{n+1} + \frac{1}{n+2} + \dots + \frac{1}{n+n})$

פתרון:

$$\begin{aligned} \lim_{n \rightarrow \infty} (\frac{1}{n+1} + \frac{1}{n+2} + \dots + \frac{1}{n+n}) &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{n} (\frac{1}{1+\frac{1}{n}} + \frac{1}{1+\frac{2}{n}} + \dots + \frac{1}{1+\frac{n}{n}}) \\ \text{נשים לב שזה בדיוק } \lim_{n \rightarrow \infty} \underline{S}(T) \text{ כאשר } T = 0 < \frac{1}{n} < \dots < \frac{n-1}{n} < 1 \\ \text{הקטע } [0, 1] \text{ עבור הפונקציה } f(x) &= \frac{1}{1+x} \\ \text{ולכן } \lim_{n \rightarrow \infty} \underline{S}(T) &= \int_0^1 \frac{1}{1+x} dx = \ln|1+x| \Big|_0^1 = \ln(2) \end{aligned}$$

משפט (היסודי של החזיו"א) תהא $f(x)$ רציפה ב $[a, b]$ אזי הפונקציה $F(x) = \int_a^x f(t) dt$ פונקציה קדומה שלה (כלומר $F'(x) = f(x)$ ב $[a, b]$)

תרגיל: חשב $\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{x^3} \int_0^{x^2} \sin(\sqrt{t}) dt$

פתרון: נתחיל עם גזירת המונה:

$$(F \circ g)(x) \text{ אזי המונה הוא } F(x) = \int_0^x \sin(\sqrt{t}) dt, g(x) = x^2$$

ולכן הנגזרת שלו $F'(g(x)) \cdot g'(x) = \sin(\sqrt{x^2}) \cdot 2x = 2x \sin(x)$ (בסביבה ימנית של 0)

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{1}{x^3} \int_0^{x^2} \sin(\sqrt{t}) dt = \left[\frac{0}{0}, \text{Lopital} \right] = \lim_{x \rightarrow 0^+} \frac{2x \sin(x)}{3x^2} = \frac{2}{3}$$

שימושים

נציין שהשיטות של האינטגרל הלא מסוים עובדות (בהתאמה מסוימת) לאינטגרל מסוים:

• הצבה - $\int_{g(\alpha)}^{g(\beta)} f(x) dx = \int_{\alpha}^{\beta} f(g(t)) g'(t) dt$ אם $g : [\alpha, \beta] \rightarrow [g(\alpha), g(\beta)]$ גזירה ברציפות

למשל

$$\begin{aligned} \int_0^1 \sqrt{1-x^2} dx &= [x = \sin(t), dx = \cos(t) dt, x = 0 \Rightarrow t = 0, x = 1 \Rightarrow t = \pi/2] \\ &= \int_0^{\pi/2} \sqrt{1-\sin^2(t)} \cos(t) dt = \int_0^{\pi/2} \cos^2(t) dt = \int_0^{\pi/2} \frac{1+\cos(2t)}{2} dt = \\ &= \frac{1}{2} [t + \frac{\sin(2t)}{2} \Big|_0^{\pi/2}] = \frac{1}{2} [\pi/2 - 0] = \frac{\pi}{4} \end{aligned}$$

• אינטגרציה בחלקים: $\int_a^b f' g dx = f g \Big|_a^b - \int_a^b f g' dx$ למשל

$$\int_1^e \ln(x) dx = x \ln(x) \Big|_1^e - \int_1^e dx = e - (e - 1) = 1$$

חישובים - שטח, נפח גוף סיבוב ואורך עקומה

תרגיל: מצא את השטח הכלוא בין המשוואות $y = -2x + 4$ בין $x = 1$ ל $x = 3$
 פתרון: נקודת חיתוך עם ציר x קיימת ב $x = 2$ ולכן

$$\int_1^2 -2x + 4dx - \int_2^3 -2x + 4dx = -x^2 + 4x \Big|_1^2 - [-x^2 + 4x] \Big|_2^3 = 4 - [2] - [3 - 4] = 2 + 1 = 3$$

נפח גוף סיבוב

תהא $f(x)$ פונקציה רציפה אי שלילית בקטע $[a, b]$ אזי נפח גוף הסיבוב סביב ציר x הנוצר ע"י הגרף שלה נתון ע"י

$$V = \int_a^b \pi f(x)^2 dx$$
 הסבר: תהא חלוקה T של הקטע. לכל תת קטע $[x_{i-1}, x_i]$ נכפול אותו בעיגול שרדיוסו $f(x_i)$

ונקבל סכום מקרב לנפח $\sum_{i=1}^n \pi f(x_i)^2 \Delta x_i$ כאשר פרטמר החלוקה ישאף ל- 0 נקבל בגבול

$$\int_a^b \pi f^2(x) dx$$

תרגיל: מצא נוסחא לחישוב נפח של כדור שרדיוסו r
 פתרון: נחשוב על כדור שמרכזו בראשית הצירים - כדור זה הוא נפח גוף סיבוב של המשוואה
 $x^2 + y^2 = r^2$ כאשר $y \geq 0$
 ולכן $y = \sqrt{r^2 - x^2}$

נפח הכדור יהיה

$$\int_{-r}^r \pi(r^2 - x^2) dx = \pi(xr^2 - \frac{x^3}{3}) \Big|_{-r}^r = \pi(\frac{2}{3}r^3 - -\frac{2}{3}r^3) = \pi\frac{4}{3}r^3$$

תרגיל: חשב את נפח גוף הסיבוב הנוצר ע"י סיבוב ציר x של $f(x) = \sqrt{8x}$ וחסום ע"י $x = 0, x = 2$

פתרון: "נרוץ" על x ים בין 0 ל-2. עבור כל dx קטן יש בקירוב עיגול ששטחו $\pi(\sqrt{8x})^2$

$$\int_0^2 \pi 8x dx = 4\pi x^2 \Big|_0^2 = 16\pi$$

תהא $f(x)$ פונקציה רציפה אי שלילית בקטע $[a, b]$ אזי נפח גוף הסיבוב סביב ציר y הנוצר ע"י הגרף שלה נתון ע"י

$$V = \int_a^b 2\pi x \cdot f(x) dx$$

הסבר: תהא חלוקה T של הקטע. לכל תת קטע $[x_{i-1}, x_i]$ נסתכל על גליל חלול בגובה $f(x_i)$, רדיוס חיצוני x_i ורדיוס פנימי x_{i-1}

$$\sum_{i=1}^n \pi f(x_i) x_i^2 - \pi f(x_i) x_{i-1}^2 = \sum_{i=1}^n \pi f(x_i) (x_i + x_{i-1}) \Delta x_i$$

נקבל קירוב לנפח $\sum_{i=1}^n \pi f(x_i) (x_i + x_{i-1}) \Delta x_i$ כאשר פרטמר החלוקה ישאף ל- 0 נקבל בגבול

$$\int_a^b \pi \cdot 2 \cdot x \cdot f(x) dx$$

תרגיל: חשב את נפח גוף הסיבוב הנוצר ע"י סיבוב ציר y של $f(x) = \sqrt{8x}$ וחסום ע"י $x = 0, x = 2$

$$2\pi \int_0^2 x \sqrt{8} \sqrt{x} dx = 4\pi \sqrt{2} \left(\frac{2}{5} x^{\frac{5}{2}} \right) \Big|_0^2 = 4\pi \sqrt{2} \frac{2}{5} 2^{2.5} = 4^3 \pi / 5$$

אורך עקום

תהא $f(x)$ גזירה ב $[a, b]$. אורך העקום $f([a, b])$ נתון ע"י $L = \int_a^b \sqrt{1 + f'(x)^2} dx$
 הסבר: תהא חלוקה T של הקטע. לכל תת קטע $[x_{i-1}, x_i]$ נסתכל על קירוב של הפונקציה ע"י ישר.

אורך הישר הוא $\sqrt{(x_i - x_{i-1})^2 + (f(x_i) - f(x_{i-1}))^2}$
 ולכן קירוב לאורך העקום הוא

$$\sum_{i=1}^n \sqrt{(x_i - x_{i-1})^2 + (f(x_i) - f(x_{i-1}))^2} = \sum_{i=1}^n (x_i - x_{i-1}) \sqrt{1 + \left(\frac{f(x_i) - f(x_{i-1})}{x_i - x_{i-1}}\right)^2}$$

$$= \sum_{i=1}^n \Delta x_i \sqrt{1 + f'(c_i)^2}$$

כאשר $c_i \in [x_{i-1}, x_i]$

כאשר פרטמר החלוקה ישאף ל-0 נקבל בגבול $\int_a^b \sqrt{1 + f'(x)^2} dx$
 דוגמא: נחשב את אורך העקום של $f(x) = \ln(x)$ בקטע $[1, 2]$

$$L = \int_1^2 \sqrt{1 + \frac{1}{x^2}} dx = \int_1^2 \frac{\sqrt{x^2+1}}{x} dx =$$

$$[t = \sqrt{x^2+1} \Rightarrow x = \sqrt{t^2-1}, dx = \frac{2t}{2\sqrt{t^2-1}} dt, x \in [1, 2] \Rightarrow t \in [\sqrt{2}, \sqrt{5}]]$$

$$= \int_{\sqrt{2}}^{\sqrt{5}} \frac{t}{\sqrt{t^2-1}} \cdot \frac{t}{\sqrt{t^2-1}} dt = \int_{\sqrt{2}}^{\sqrt{5}} \frac{t^2}{t^2-1} dt = \int_{\sqrt{2}}^{\sqrt{5}} 1 + \frac{1}{t^2-1} dt$$

$$= \int_{\sqrt{2}}^{\sqrt{5}} 1 + \frac{1}{2} \left[\frac{1}{t-1} - \frac{1}{t+1} \right] dt = t + \frac{1}{2} [\ln |t-1| - \ln |t+1|] \Big|_{\sqrt{2}}^{\sqrt{5}}$$

$$= \sqrt{5} + \frac{1}{2} \ln \left(\frac{\sqrt{5}-1}{\sqrt{5}+1} \right) - \left[\sqrt{2} + \frac{1}{2} \ln \left(\frac{\sqrt{2}-1}{\sqrt{2}+1} \right) \right]$$